

Hoel, Ole

En ny Vise.

Forfattet af Ole Hoel,
om hans Vandring fra Barndommen
indtil Aaret 1825 og hvad under
samme Tid har mødt ham.

Mel. Skaberen stued den nyfåbte Klobe ic.

Sanse ubindret paa Vasternes Veie,
Sees jo daglig saa mange fremgaac:
Præle af Dyder, de aldrigen eie,
Mene at Straffen dem aldrig kan naae,
Bespotter den Arme, som bleven er Priis
For Skjæbnens og Lovens tugtende Riis.

2. Smiler dig Lykken end venlig imøde,
Synes du Medgang har rækket dig Haand,
Har du end Venner, som Livet forsøde:
Modgang kan hastig opløse de Vaand,
Dg snarlig formindstes de Benners Tal,
Min ublide Skjæbne dig lære det skal.

3. Aar Sytten Hundred' og Nitti man skrive,
2den Augusti jeg Lyset fik see.

Moder! dit Minde mig dyrebart bliver,
Du, som mig fødte med Kummer og Vee
Dg mojsomt opdrog mig i spædste Aar,
Som Tvilling tillige i fattige Aar.

4. Som jeg nu fremad til Aarene træder,
Borte jeg op udi Dyd og Forstand.

Skjænte Forældre de sødeste Glæder.
Dyd og Dplysning jeg elste forsand;
Da fjortende Aar jeg tilbage har lagt,
Gjentog min Daabs den hellige Pagt.

5. Skjæbnen var gunstig og Lykken mig føiet,
Skrive og regne jeg lærte med Flid,

Selv var jeg frøe og Forældre fornøiet,
Blidt og uskyldigt hensvandt da min Tid,
Bed Dplandske Regiment jeg mig indskrev,
Dg Coporal strax udi Tjenesten blev.

V. box 12: 335

6. Ung, uerfaren jeg endda mon være,
Keppe jeg fyldt havde femtende Aar;
Men naar kun Hjertet opflammes af Vre,
Ynglingen lettelig Maalet opnaar;
Med Hurtighed lærte jeg rogte mit Kald,
Og nød Officerernes Nøes og Bifald.

7. Fædrelandet blev Krig deklareret,
Krigsmanden lyde maa Ordre og Bud;
Jeg da med Flere blev udkommanderet,
Og fra Forældre og Søskend' drog ud,
Fra Barndommens Benner og elskede Hjem,
Mod Landets Fiende vi rykkede frem.

8. Tapperhed det er jo Kriegerens Hæder,
Trosfasthed tronet i Normandens Barm!
Modig og kjæt han i Kampen fremtræder,
Stolt er hans Hjerte og stærk er hans Arm.
Mod Landets Fiender at vove en Dyst,
Det stedsse var Normandens Hæder og Vyst.

9. Dette mig Nordens Historie viste,
Dette jeg lærte af Sange og Dvad,
Skjalben, som Heltens Bedrifter lovpriiste,
Fædrenes Fodspor at følge mig bad.
Jeg søgte i Kampen at vinde den Glands,
Som sletter Soldaten den skjønneste Krands.

10. Mange der bleve i Kampen blesseret,
Døden og mangen en Broder henrev.
Snart fra Corporal jeg frem avanceret,
Commandeer-Sergeant i Tjenesten blev;
Bed hædrende Daad, ved Talenter og Flid,
Jeg stedsse erhverved mig Tro og Tillid.

11. Jeg og i Træfninger fire mon være,
Mange nedsegnede og opgav sin Aand;
Skaber! dit Navn stee evindeligt Vre.
Du, som mig førte ved Almagtens Haand;
Skjont Kugler som Hagel mig svævede om,
Ufsadt dog paa Helbred og Liv jeg undkom.

12. Men ah! desværre, jeg glemte de Goder,
Glemte, at Lykken mig ledet som Ven;
Druffenstab, som er Vasternes Moder,
Førte mig snart til Udsvævelser hen;
I stotende Glæder, i Skænkerens Huus,
Bortsværmet jeg Tiden i Drik og i Suus.

13. Saaledes selv jeg forspilte min Lykke,
Just da ved Maalet jeg nærmeste stod.
Just da den vilde med Hæder mig smykke,
Selv jeg med Fodderne stampede imod;
Letsindigt og daarligt jeg odlede hen
De Dage, som svandt og kom aldrig igjen.

14. Aar atten Hundred' og tolv som skriver,
Afsked fra militær Tjenest' jeg fik,
Og mig fra Armeen strax jeg begiver,
Sværmet vidtloftig i hvor jeg fremgik;
Paa Banen jeg spillet, men Kuglen slog bom,
Og Lykken mig drillet i hvor jeg fremkom.

15. Hellige Kjærlighed; Jordens Gudinde!
Selv ifra Almagten spirer du ud.
Hvor er det Hjerte hos Mand eller Dvinde,
Som ei maa føle dit valdige Bud.

Du throner hos Slavens og Betlerens Arm,
Saa vel som i Herrerens og Forsternes Barm!

16. Jeg steg nu frem til den mandige Alder,
Elstovens Fjævel antændte min Barm!
Hjerte og Sind til en Pige henfalder,
Hende jeg elskte med Kjærlighed varm!
Jeg beilede, og snart hendes Hjerte jeg vandt,
I Elstovens Timerne blide henvandte.

17. Trostfab og Verbarhed Dvinden bepryder,
Skjønnere er end Juveler og Guldb;
Disse elsteværdige glimrende Dyder,
Disse besad min Veninde saa huld,
Et solende Hjerte oprigtigt og omt,
Hengivent hun elskte foruden al Skromt.

18. Hun var i Ungdommens Dage de skjønneste,
Venlig, oprigtig, uskyldig og blid,
Før mig som en Lillie i Dalene grønne,
Indig som Rosen ved Midsommers Tid;
Før Alteret gav vi hinanden vor Haand,
Og knyttede Egteskabets hellige Baand.

19. Kjærlig hun blev mig som Hustru og Moder,
Børn tillsammans vi avlede fem,
Som blev i Christo ved Daaben indpodet,
Levende dog nu er i Live af dem;
De andre henslumret i spædeste Aar,
Og hisset nu grønnes til Eviges Baar.

20. Den, som retskaffen sin Bane betræder,
Den, som er Dyden hengiven og tro,
Egteskabs Sødhed og huuslige Glæder,
Kroner hans Sjæl med den blideste Røe;
Lyksaligheds Kilde da boer i hans Barm,
Hans Hjerter ei nages af Kummer og Harm.

21. Elskede Kone, min kjærlige Mage,
Trofaste Hustru, oprigtige Liv,
I dine Arme jeg lærte at smage
Egteskabs søde lyksalige Liv;
Bed qvindelig Omhed, ved Huusflid og Dyd,
Du skænkte mit Hjerter den ædleste Fryd.

22. Men at! desværre de lykkelige Dage
Selv jeg forkasted' og snarlig afbrød;
Selver jeg gjorde mit Liv til en Plage,
Glemte hvad Pligternes Stemme mig bød;
Min Kones Advarsel jeg agtede ei,
Men fremgik paa Daarsskabs letsindige Dei.

23. Selskaber flette jeg ofte besøgte,
Tidt iblandt svirende Brødre jeg kom;
Mangelen derfor jeg daglig forøgte,
Flux jeg spenderet og Kommen blev tom.
For derpaa at bøde, jeg Lovene brød,
Og derved mig bragte i Trængsel og Nød.

24. Drukkenskab, Nød til alt Ondt du maa hede,
Fra dig udspringer hver syndig Daad;
Menneskets Hjerter til Daarsskab du leder,
Angres omsider med Taare og Graad;
Det maa jeg beklage, med mig gik det saa,
Og tusinde Flere vist sande det maae.

25. Det, som i Verden engang var min Lykke,
Og som mig Ære og Agtelse gav;
Det, som er Menneskets skønneste Smykke,
Bragte mig dybt i Glendigheds Hav.
I Drukkenskabs Tummel Forbryder jeg blev,
De falske Attester for Penge jeg strev.

26. Denne min Brøde blev snarlig opdaget,
Lenge ei heller jeg negtede den.
Strax fra Hjemstedet jeg bliver borttaget
Og maatte vandre til Fængselet hen,
Fra elskede Hustru og Børnene smaae,
Min grusomme Skjæbne imøde at gaae.

27. Naar man har Penge og hoit kan bravere,
Da har man Venner i tusinde Tal;
Saa gik det mig og saa gaaer det vel Flere,
Daglig Erfaring nok lære det skal;
De alle dig smigrer, naar Skjæbnen er blid,
Men viser sig neppe i Trængselens Tid.

28. Dette jeg daglig nu lærte at kjende,
Derpaa jeg idelig Prøver fik see:
Neppe var Bladet begyndt sig at vende,
Før de bortsvinde som smeltende Sne;
Bespottet jeg blev, af de fleste forglemte,
Mig ingen husvalet, da Hjerteret var klemte.

29. Genlig som Duen, der mister sin Mage,
Suffet jeg angst'lig i luffede Buur,
Sovnløse Nætter og kjedomme Dage,
Gav mig at tomme en Drik, som var suur;
Bemødige Tanker opfyldte mit Sind,
Og Taarerne perled paa blegnende Kind.

30. Saaledes maatte jeg Tiden henflide,
Saaret af Kummer i Sjæl og i Hu,
Hunger og Nød jeg tillige mon lide,
Skamfuld jeg stued' min Skikkelse ud.
Bespottet, nedboiet i Vaand og i Tvang,
Hver Time mig syntes som Maaneder lang.

31. Her i mit Fængsel jeg rigtig bedømte,
Friheds hensvundne lyksalige Stand,
Livsens Kalk jeg til Bunden udtømte,
Martrende Dvaler omspændte min Aand.
Mit Liv var fugtigt af Angestens Svæd,
Og Straapuden dyppet af Taarerne heed.

32. Nøglernes Raslen til luffede Fængsel,
Naar de i Kaasene dreiedes om;
Dorenes Knarken paa rustede Hængsel,
Det var den Musik, som imøde mig kom;
Jeg sitted' ved Vænkernes sælsomme Lyd,
Og borte var Livets Tilfredshed og Fryd.

33. Medens i Løndom jeg martrende sukker,
Skjæbnen uventet sig dreiede om,
Fængselets Døre man hos mig opluffer,
Ny Fangevogter i Arresten kom;
En Mand, som var ædel, medynksom og god,
Han lindret min Kummer oplivet mit Nød.

34. Glødende Tak Dig mit Hjerter skal yde,
Mere jeg ikke for Tiden formaaer,
Aldrig dog vil det dit Hjerter fortryde,
At du har lindret den Lidendes Kaar,
Dg kan jeg ei lønne dig selv som jeg bor,
Saa haaber jeg Herren det visfelig gjør.

35. Sagen juridiff acteres til Ende,
Underrets-Dommen jeg høre mon faae,
Tretten Aars Slaveri man mig mon tillfende,
Grens Fortabelse fulgte derpaa:
For silde jeg angret den Time og Dag,
Der viffled mig ind i den farlige Sag.

36. Dommen blev videre frem appeleret,
Dg ind for høieste Domstol den kom;
Her blev den droftet og modificeret,
Fire Aars Slaveri lod da min Dom;
Jeg prisfede Gud og de Dommere god,
Som Naade og Mildhed bevise mig lod.

37. Elskede Fader! Du slumrede rolig:
Lykkelig var Du, Du saae ei min Skam.
Alt var din Sjæl i den evige Volig,
Hvor den ei Spot eller Kummer fornåm.
D! der jeg haaber med Glæde at see,
Naar engang Forløsningens Time skal see.

38. Men Du, o Moder, o Du maatte leve,
Leve og skue min Skjændsel og Spot;
See mig i Fængsel og Trængsel at svæve,
Se mig berøvet al Glæde og Godt;
Jeg, som burde være din Alderdoms Stav,
Jeg lagde maafke dig for Tiden i Grav.

39. Visfelig tænkte Du heller ikke,
Da Du mig nært ved diende Barm,
At Du saa bitter en Staal skulde drikke,
Dg for mig doie den Smerte og Harm,
Som nu gjennemtrængte dit moderlige Bryst,
Just udi Livets den sildigste Hest.

40. Fred med dit Stov! min henflumrede Moder,
Nu er dit Hjerter fra Kummer forløst;
Du er hos Jesus vor elskede Broder;
Sorgen ei mere betynger dit Bryst.
Din Sjæl er for nagende Krænkelse fri,
Dg Nodens og Trængselens Dag er forbi.

41. Alting var rede og Ordene løde,
Jeg skulde bringes til Fæstningen bort,
Vandre min Straf og min Skjændsel imøde,
Alting mig syntes for Dinene sort;
Med bankende Hjerter, udmattende Sjæl,
Min gode Velgjører jeg sagde Farvel.

42. Afstedens Taarer de saae jeg nedglide
Over min Kones elskværdige Kind;
Grædende der da de stod ved min Side,
Børn beangstede i Tanker og Sind.
D! bitter som Døden er Afstedens Dval,
Naar elskede Venner adskilles skal.

43. Elskede Hustruel til Dig jeg mig vender,
Tak for hver Dag Du var hjærlig og fro;
Jeg Dig har saaret, det vist jeg erkjender,
Dg har forstyrret din Glæde og Noe;
Jeg glemte de Vøfter, jeg afgav til Dig,
Da Haanden og Hjertet Du skjænkede mig.

44. Tilgiv min Brode, min bedste Veninde!
Glem det henspundne, glem Skjændsel og Bee;
Bedringens Frugter hos mig Du skal finde,
Det Du i Tiden skal visfelig see;
Det kedse skal blive min Billie og Agt,
At virke det Gode, som staaer i min Magt.

45. Lad os taalmodige drage den Nøie,
Som endda ængster vor Sjæl og vort Sind,
Bortfjerne den Kummer, som mørker dit Die,
Aftør de Taarer, som væde dit Kind.
D! vist skal Dit Hjerter faae Lindring og Trost,
Naar snart jeg Dig trykker til elskende Bryst.

46. Aaret i Fængsel vel langsomt henrinder,
Maanedet, Uger og Dage er lang;
Frihedens Sol dog omsider oprinder,
Skinner paa skylose Himmel engang.
D da, min Veninde, vi samles skal glad,
Kun Døden, jeg haaber, skal stille os ad.

47. O, mine Smaal! som usfyldige lide,
Dybt Eders Skjæbne til Hjertet mig gaaer;
Hjælpeles maa I fra faderlig Side
Henleve Tiden i Barndommens Aar,
Gud være Eders Fader i Trængselens Tid,
Paa hannem alene jeg sætter min Lid.

48. Kjøre min Son, naar til Alder Du stiger,
Dg vorer frem til de modnere Aar,
Gid Du aldrig fra Dyden afviger,
Gid, at Du Kasternes Lummel forjmaaer:
Min traurige Skjæbne da ramme Dig ei,
Men trygt skal du vandre paa Frihedens Bei.

49. Elskelig Broder! til Dig og din Kone
Her jeg aflægger min varmeste Tak:
Himlen med Lykke og Velstand Jer krone:
Gid I maa leve med Lyst og Behag,
Til Gud Jer hentalde til Evigheds Vaar,
Hvor sikkert den bedste Belønning I faaar.

50. I har bekræftet hvad Salomon siger:
Trofaste Venner er bedre end Guld,
Faa ere de, som i Noden ei sviger,
Men I har været oprigtig og hulb.
D tusinde Tak for hver Kjarligheds Gang,
Til Fængslet I vandret og lindret min Trang.

51. Gud er en kjarlig misfundelig Faber,
Den, som han reysfer, den holder han kjar;
Slaaer han med Riset, det aldrigen staeder,
Faderlig Omforg for Alle han bær;
Sin Balsom han gyder i Videndes Brøst,
Dg reiser den Faldne, som ønsker hans Trøst.

52. Gid nu Enhver af min Skjæbne vil lære,
Drukkenskab, Laster og Daarfskab at flye,
Da skal ei Kummer hans Hjerte fortære,
Stedse mod Stormen han finde skal Lye.
Hans Liv skal henrinde i Frihed og Fred,
Ja Glæde og Held skal ledsage hans Fjed.

53. Jeg vil af Hjertet mit Feiltrin fortryde,
Bedringens Frugter jeg vise skal ud,
Angerens Taarer oprigtig skal flyde,
Naade jeg venter hos Himmelenes Gud.
Dg derpaa jeg slutter min tragiske Sang,
Maasse den alt Mange vil synes for lang.

54. Hvo, som vil vide, hvem Bisen har digtet,
Bide, at Ole og Hoel er hans Navn;
Roes er ei Maalet, hvortil jeg har sigtet,
Venter ei heller Fordeel eller Gavn;
Men kun til Advarsler, til Skræk og Afsty, u.å.
For syndige Laster at hade og flye.